

GROEI EN BLOEI IN WEST-FRIESLAND

Harold van der Meulen en Johan Bremmer

West-Friesland onderscheidt zich op een aantal punten van andere bloembollencentra. Het is met ongeveer 4.700 ha na 'De Noord' (het zandgebied in de kop van Noord-Holland) het belangrijkste teeltgebied van bloembollen en na de Bollenstreek het belangrijkste handelscentrum voor bloembollen. Het LEI heeft de huidige en toekomstige sociaal-economische ontwikkelingen van het bloembollencomplex West-Friesland op een samenhangende wijze kwalitatief en kwantitatief in beeld gebracht.

Teelt en broeierij

Kenmerkend voor West-Friesland is het fenomeen reizende bollenkraam. Hierbij wordt in wisselteelt met voornamelijk grasland van veehouders eens in de 6 à 7 jaar bollen geteeld. De inschatting is dat in 2000 binnen West-Friesland circa 2.700 ha toebehoort aan de reizende bollenkraam.

Het areaal bloembollen in West-Friesland is de laatste vijf jaar gemiddeld met bijna 2,5% per jaar gegroeid. Binnen het teeltplan neemt de tulp een steeds groter aandeel in. Dit aandeel is tussen 1990 en 2000 gestegen van 64 naar 74%. Hierbij heeft de ontwikkeling van de nettenteelt een grote rol gespeeld.

Kenmerkend is de grote plaats die de broeierij inneemt. Met respectievelijk 42% en 52% is West-Friesland het belangrijkste productiegebied van tulpenbloemen en irissen. De productie van gesneden tulpen is in tien jaar tijd met 173% toegenomen tot 484 miljoen stuks in 2000. Telers die naast bloembollen ook andere gewassen teelden zijn overgestapt op de broeierij vanwege hogere rendementen en een gunstige arbeidsfilm. Verder zijn er enkele grote leliebedrijven in West-Friesland gevestigd. De teelt van leliebollen vindt voor meer dan twee derde plaats op contract buiten de eigen regio.

Export

Alle onderdelen van het bloembollencomplex zijn in de regio West-Friesland vertegenwoordigd, zij het dat bepaalde delen ondervertegenwoordigd zijn. De export van bloembollen neemt met een totaalomzet van 146 miljoen euro, 21% van het landelijk totaal voor zijn rekening, wat evenredig is met het aandeel van de omvang van de bollenproductie. De export van bloemen bedraagt ongeveer 45 miljoen euro.

Sociaal-economische betekenis

De economische betekenis kan worden uitgedrukt in toegevoegde waarde en werkgelegenheid. De bloembollensector is met een berekende toegevoegde waarde van 236 miljoen euro en een werkgelegenheid van 4.664 arbeidsjaareenheden niet meer weg te denken uit West-Friesland (tabel 1). Het bollencomplex is goed voor ongeveer 10% van de totale werkgelegenheid in het gebied.

	Toegevoegde waarde (miljoen euro)	Werkgelegenheid (arbeidsjaareenheden)
Bollenteelt	163	3.805
Broeierij	73	859
Totaal	236	4.664

Ontwikkelingen

De verwachting is dat het bloembollencomplex in West-Friesland zich gunstig blijft ontwikkelen. De schaalvergroting zal verder doorzetten. De groei van de bloembollenteelt op Westfrieze bedrijven zal voor-namelijk

op locaties buiten West-Friesland plaatsvinden. De groei van de broeierij zal afvlakken, maar nog steeds substantieel blijven. Van belang is dat de innovatie onverminderd voort zal blijven gaan om de kosten te blijven drukken. In het verleden zijn deze ontwikkelingen in West-Friesland tot stand gekomen in een gezond ondernemersklimaat. Telers nemen zelf het initiatief om nieuwe ontwikkelingen in gang te zetten. Ontwikkelingen van buitenaf worden relatief snel opgepikt. Een voorbeeld hiervan is de broei van tulpen op water. De komende jaren zet deze ontwikkeling zich voort en zullen ook de grotere bedrijven de omschakeling maken. Daarnaast liggen verdere automatisering, kostprijsverlaging en schaalvergroting op de middellange en lange termijn in het verschiet door automatische oogstmachines, bosmachines en bolscanapparatuur, waardoor op voorhand het bloeitijdstip bepaald kan worden. Een verdere uitbouw van het sierteeltcomplex kan de functie van bolbloemencomplex West-Friesland verder ondersteunen.

Meer informatie:

Rapport 4.02.04 *Groei en bloei in West-Friesland*